

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa M. G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 maja 2021 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 4 marca 2021 r., sygn. akt V ACa (...),

1) oddala zażalenie;

2) oddala wniosek o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 października 2020 r. Sąd Apelacyjny w [...]. oddalił apelację powoda M. G. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 8 lutego 2018 r. Strona powodowa była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu adwokat E. Ł. Po wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny powód zwrócił się o udzielenie mu pomocy prawnej z urzędu w reprezentowaniu go przed Sądem Najwyższym. Wniosek ten został w całości uwzględniony postanowieniem z dnia 16 listopada 2020 r. Po wyznaczeniu pełnomocnika z urzędu adwokata G. W., w dniu 8 grudnia

2020 r. doręczono mu odpis wyroku z uzasadnieniem. W dniu 14 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny otrzymał zawiadomienie z Okręgowej Rady Adwokackiej o ustanowieniu adwokat E. Ł. pełnomocnikiem z urzędu powoda. Sąd Apelacyjny ustalił, że zmiana pełnomocnika z urzędu nastąpiła na wniosek powoda złożony do Okręgowej Rady Adwokackiej, a obaj pełnomocnicy wyrazili na to zgodę.

Postanowieniem z dnia 4 marca 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił wniosek powoda M. G. o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej oraz odrzucił skargę kasacyjną powoda od wyroku z dnia 19 października 2020 r. Sądu Apelacyjnego w (...). Sąd drugiej instancji wskazał, że skarga została nadana dnia 15 lutego 2021 r., czyli po upływie dwumiesięcznego terminu na jej wniesienie, a pełnomocnik powoda zwrócił się o wydłużenie terminu do złożenia skargi kasacyjnej ze względu na zmianę pełnomocnika z urzędu. W takich okolicznościach Sąd Apelacyjny uznał, że nie zaszyły niezawinione przez stronę (jego pełnomocnika) przeszkody do wniesienia skargi kasacyjnej w terminie.

Pełnomocnik z urzędu adwokat E. Ł. wniosła do Sądu Najwyższego zażalenie na wskazane postanowienie, zarzucając naruszenie przepisów postępowania art. 398⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 124 § 3 k.p.c. oraz 398⁶ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 124 § 3 k.p.c., w razie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego na wniosek zgłoszony przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej przez stronę, która prawidłowo zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem, sąd doręcza ustanowionemu adwokatowi lub radcy prawnemu orzeczenie z uzasadnieniem z urzędu, a termin do wniesienia skargi kasacyjnej biegnie od dnia doręczenia pełnomocnikowi orzeczenia z uzasadnieniem. Przepis ten modyfikuje termin do wniesienia skargi kasacyjnej, a przy tym chroni stronę przed zarzutem naruszenia art. 87¹ § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2016 r., I UZ 49/16, niepubl.). Jednakże skutki procesowe ustanowienia pełnomocnika z urzędu, o których mowa w art. 124 § 3 k.p.c., należy łączyć wyłącznie z doręczeniem pierwszemu pełnomocnikowi wyroku wraz

z uzasadnieniem (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 grudnia 2005 r., I UZ 33/05, OSNAPiUS 2006, nr 21-22, poz. 340, z dnia 12 maja 2017 r., III CZ 16/17, niepubl., z dnia 27 października 2017 r., IV CZ 66/17, niepubl., z dnia 21 lipca 2016 r., II CZ 69/16, niepubl.). Wyznaczenie innego pełnomocnika z urzędu przez organ samorządu zawodowego w miejsce pełnomocnika uprzednio wyznaczonego, któremu już doręczono odpis postanowienia z uzasadnieniem, oznacza tylko zmianę osoby pełnomocnika z urzędu i pozostaje bez wpływu na bieg terminu do wniesienia skargi kasacyjnej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 października 2011 r., III CZ 45/11, niepubl., z dnia 21 lipca 2016 r., II CZ 69/16, niepubl., z dnia 5 grudnia 2019 r., III CZ 43/19). Tym bardziej, że - jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny - obecny pełnomocnik z urzędu powoda reprezentował stronę w postępowaniu w obu instancjach i na jego wniosek doręczono mu wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem w dniu 18 listopada 2020 r., a więc wcześniej niż pierwotnie wyznaczonemu pełnomocnikowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Oddalając wniosek pełnomocnika o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym Sąd Najwyższy miał na względzie, że wniesienia zażalenia było konieczne tylko ze względu na uchybienie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej przez powoda reprezentowanego przez tego samego pełnomocnika wyznaczonego z urzędu zachowanie. Wobec tego, obciążające pełnomocnika z urzędu zaniedbanie, które wymusiło podjęcie dodatkowej czynności procesowej w postaci zażalenia nie daje podstaw skutecznego ubiegania się o zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu zażaleniowym (por. postanowienie z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41).

ke